

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2003
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Το βιβλίο, σελ. 122

«Το αφηγηματικό υλικό.....διηγηματογραφίας»

- οικογενειακές μνήμες
- βιώματα λαϊκής ζωής στη Θράκη
- παραδόσεις
- υπόβαθρο παιδείας

Το περιστατικό που διηγείται η μητέρα στον αφηγητή ταυτίζεται ως οικογενειακή ιστορία εξαιτίας των πραγματικών ονομάτων: Μιχαλιός (σύζυγος και πατέρας του Βιζυηνού) Αννιώ, Χρηστάκης (τα αδέρφια του)

Το γαμήλιο γλέντι αποτυπώνει ένα στιγμιότυπο της παραδοσιακής θρακικής κοινωνίας (χορός ζευγαριού, ρίζιμο μαντηλιού) Στην παράγραφο «Αλλά, τι θέλεις!... συλλογισμένος αποτυπώνεται η επεξεργασία των χαρακτήρων από τον Βιζυηνό μέσω μιας βαθιάς ψυχαναλυτικής προσέγγισης: ο Β ερμηνεύει και επεξηγεί τη συμπεριφορά των προσώπων μέσα από τα κίνητρα που καθορίζουν τις πράξεις τους αλλά και με βάση τις ενοχές και τα συμπλέγματα που ορίζει το υποσυνείδητο τους. Στο παράδειγμα η μητέρα θεωρεί ότι οφείλει να τιμωρηθεί για ό,τι συνέβη και έτσι αντιλαμβάνεται το γεγονός ότι δεν έκανε άλλο παιδί αμέσως μετά το θάνατο του μωρού της.

2) Βιβλίο, σελ. 123

«Η αφήγηση...λογοτεχνίας μας»

Από την παράγραφο επιλέγονται ενδεικτικά πέντε χαρακτηριστικά

- α) πρωτόσωπη αφήγηση και εσωτερική εστίαση
- β) δραματικές συγκρούσεις και κορυφώσεις («Το πλάκωσες γυναίκα το παιδί μου...»)
- γ) διαπλοκή του χρόνου της ιστορίας και του χρόνου της αφήγησης (αναχρονίες) (η εξομολόγηση: ανάδρομη αφήγηση)
- δ) διείσδυση στα μύχια της ψυχής, ψυχαναλυτική προσέγγιση
- ε) μυθιστορηματική πλαστικότητα των χαρακτήρων (εναλλαγή αφηγηματικών – διαλογικών μερών)

3) Μετά το θάνατο του παιδιού οι σύζυγοι αντιμετωπίζουν την αμαρτία: Εντονότερα η μητέρα η οποία πλάκωσε το μωρό της αλλά και ο πατέρας που φρόντισε να παραμείνει μυστικό το περιστατικό ώστε να την προστατέψει από την κοινωνική κατακραυγή. Έπειτα από αυτό ο πατέρας κλείνεται σε μια βασανιστική σιωπή ενώ η μητέρα που θεωρεί ότι η αμαρτία πληρώνεται με την ενοχή, τις τύψεις, την αυτοτιμωρία αποφασίζει αν σηκώσει το βάρος της χωρίς κανένα ελαφρυντικό για το υπόλοιπο της ζωής της.

4) Ο πατέρας είναι ένας απλός άνθρωπος του χωριού. Αγαπά και προσέχει τη γυναίκα του αλλά υπολογίζει και την κοινή γνώμη. Έτσι, θέλοντας να την προστατέψει, φροντίζει να μην μαθευτεί το γεγονός από τις φωνές της, με

άκομφο βέβαια τρόπο. Αυτό οφείλεται στην έντονη συναισθηματική και ψυχολογική φόρτιση της στιγμής και δεν χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά του συνολικά απέναντί της. Άλλωστε, το κίνητρο αυτής της στάσης υπαγορεύεται από τη λογική του: βρίσκει την ψυχραιμία να αναλογιστεί τις συνέπειες που θα υφίστατο η γυναίκα εάν γινόταν γνωστό στην κλειστή παραδοσιακή κοινωνία ότι «πλάκωσε» το παιδί της. Το ότι θα την ακολουθούσε ως στίγμα κάτι τέτοιο σε όλη της τη ζωή, φανερώνει αφενός την σκληρότητα του παραδοσιακού δικαίου, αφετέρου την οξεία αντίληψη του πατέρα να το παρακάμψει.

5) Υπάρχει σαφής αναλογία σχετικά με τη θέση της γυναίκας στην κλειστή κοινωνία του χωριού. Η γυναίκα, συγκεκριμένα η μητέρα και σύζυγος, έχει μοναδική ευκαιρία να διασκεδάσει με τον σύντροφό της μόνο σε κοινωνικές εκδηλώσεις, γλέντια μετά από γάμους, βαφτίσια κλπ. Αυτές οι συγκεντρώσεις γίνονται αφορμή όχι μόνο για ψυχαγωγία, χορό και τραγούδι αλλά αφήνουν και το περιθώριο στην παντρεμένη γυναίκα να φανερώσει στον δημόσιο χώρο τα συναισθήματά της, τις διαθέσεις της. Έτσι, λειτουργούν ανάλογα, ο χορός στο πρώτο απόσπασμα και το τραγούδι στο δεύτερο.

Σε δεύτερο επίπεδο διακρίνουμε αναλογία και ως προς τη συστολή της γυναικείας συμπεριφοράς στον δημόσιο χώρο. Είναι συνεσταλμένη, ταπεινή, φρόνιμη και συμμετέχει στο γλέντι στο επίπεδο που ο σύζυγος καθορίζει. Να επισημανθεί ότι αυτές οι εκδηλώσεις επιτρέπουν την εκδήλωση συναισθημάτων αγάπης και αφοσίωσης.

Ωστόσο, η μητέρα στο πρώτο απόσπασμα παρουσιάζεται πιο συγκρατημένη, ενώ η μητέρα του δεύτερου αποσπάσματος αφήνει το πάθος της φωνής της να φανερώσει τα συναισθήματά της. Τέλος, η γυναικεία σιωπή αποτελεί σημείο διαφοροποίησης από την παρουσία των γυναικών στο δεύτερο απόσπασμα όπου όλες γελούν αδιάκοπα.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

